

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

✉: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: 929/2009/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

396/2010. (VIII. 25.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ 2009. november 11-én előterjesztett **panaszát** a 2010. augusztus 25-én – Fráterné dr. Ferenczy Nóra testületi tag távollétében – megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – az Egri Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot csekély mértékben sértő intézkedésre került sor.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

A panaszos 2009. november 11-én, a Testület honlapján elérhető elektronikus bejelentőlapra tett panaszt, amelyet 2009. november 12-én postára adott levelében kiegészített és aláírásával megerősített.

A panaszos 2009. november 4-én megemlékezésen vett részt E. városban, az '56-os emlékműnél. A rendezvény végeztével a rendőrök igazoltatták, pedig erre semmilyen okot nem adott, formaruhát nem viselt, nem állt alakzatban. Ennek ellenére adatait rögzítették. „Hivatali visszaélés, túlkapás miatt” panasszal kíván élni.

A megerősítő levélben a panaszos kitér arra is, hogy lakcímkártyáját is elkérték, azonban ezt nem adta át, csak lediktálta lakcímét, személyi igazolványát viszont átadta. A panaszos adatait felírták, azonban ennek okát kérdésére sem közölték.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

A rendezvényt követően a panaszos társaival átvonult a rendőrkapitánysághoz, ahová előadása szerint nem engedték be panaszt tenni, aminek okát a rendőrök szintén nem tudták megmondani.

A panaszos kifogásolja, hogy a „megkülönböztetett igazoltatás okát sem tudták érdemben megindokolni”, és jelzi, hogy erről „rendőrségi videofelvétel készült”. A felvételek egyértelműen bizonyítják, hogy a panaszossal szemben eljáró rendőr látható helyen nem viselt azonosítót.

Álláspontja szerint az igazoltatás nem zajlott szabályszerűen, hiszen nem hangzott el tájékoztatás a panaszjogról a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 20. § (2) és 92. § (1)–(2) bekezdései szerint.

Az Rtv. 29. § (2) és (8) bekezdésére hivatkozva a panaszos levezeti, hogy jogtalanul kérték el tőle lakcímkártyáját, ennek átadását megtagadta, ezután „az intézkedés elvesztette jogszerűségét, e pillanattól a jogtalanság talaján álló cselekmény vette kezdetét”. Álláspontja szerint az igazoltatás az Rtv. 29. § (1) bekezdése alapján a személyazonosság megállapítására korlátozódhat, ennek igazolását követően „az intézkedés időben tovább nem folytatható”.

A panaszos szerint a személyes adatait anélkül rögzítették, hogy annak jogszerű alapja lett volna, nem volt olyan körülmény, amely az Rtv. 29. § (3) bekezdése szerint az adatrögzítést indokoltta tette volna. Hivatkozott a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény (Avtv.) 3. § (1) b) pontjára és az 5. § (1) bekezdésére, amely tiltja a jogalap nélküli, készletező adatgyűjtést.

Összefoglalóan elmondta, hogy az intézkedések számára „komoly hátrányt okoztak”, barátai, ismerősei szeme láttára igazoltatták, fülük hallatára „fenyegették meg”, és úgy bántak vele, mint egy bűnözővel, ez számára megalázó is volt. Kérte panasza elbírálását és tájékoztatást arról, hogy az intézkedő rendőrökkel szemben indult-e a sérelmezett intézkedések miatt fegyelmi vagy más eljárás.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) Az Egri Rendőrkapitányság vezetője válaszlevelében a történéseket – nagy részletességgel – az alábbiak szerint adta elő.

A kérdéses rendezvényt 2009. október 29-én 11 órakor írásban jelentették be az Egri Rendőrkapitányságon 2009. november 4-én 19 órától 20 óra 30 percig tartó időtartamra az [...] az '56-os emlékműhöz. A bejelentés szerint a szervező 50 fő részvételére számított, a rendezvény rendjét 10 fő rendező részvételével kívánták biztosítani. A bejelentő jelezte, hogy a megemlékezők közül kb. 25 fő az Új Magyar Gárda tagja, akik formaruhában vesznek részt

a rendezvényen, azonban nem fognak alakzatban állni, és vezényszavak sem fognak elhangzani.

A bejelentés kapcsán 2009. november 2-án 13 órakor egyeztető tárgyalás megtartására került sor. Ezen felhívták a bejelentő figyelmét a Fővárosi Ítéltábla határozatára, amellyel jogerősen feloszlatta a Magyar Gárda Egyesületet, valamint arra, hogy a Magyar Gárda tagjainak a szervezetre utaló magatartása („zászlók, az alatt vonulás, masírozás”), illetve szervezett megjelenése nyilvános helyen szabálysértést valósít meg, vezetőjük ellen pedig büntetőeljárás kezdeményezésének van helye.

A bejelentés tartalma alapján a kapitányságvezető megállapította, hogy a rendezvény a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény hatálya alá tartozik, azzal összefüggésben biztosítási terv készült, a rendezvény idejére fokozott ellenőrzést rendeltek el – ez utóbbiról írásos utasítást nem adtak ki.

A levél részletesen hivatkozik a Fővárosi Ítéltábla ítéletére. A hivatkozás szerint a bíróság értelmezésében a feloszlattott szervezethez tartozás kellékei, jellemzői, jelzői a zárt alakzatban vonulás, a vezényszavak használata, az egyenruha viselése, az elhangzó beszédek tartalma és a zászlók, transzporensek jelenléte. „A másodfokú ítélet 20-ik oldalán az ítélethozó kifejti, hogy ezen elemek is részei voltak annak, mely a társadalom tagjaiban – az összes körülményt együtt értékelve, de nem feltétlenül a felsorolt feltételeket együttesen megjelenítve, tanúsítva – félelmet, riadalmat, megbotránkozást keltettek a Magyar Gárda részéről és amelyek (többek között) jelentős szerepet játszottak a szervezet társadalomellenessé nyilvánításában és megszüntetésében.”

A válaszlevél a továbbiakban a rendezvény biztosításáról a biztosítás parancsnoka és a rendbiztos által közösen készített jelentést idézi (lásd II. 4. pont). A rendezvénnel összefüggésben keletkezett jelentésekhez az alábbi megjegyzéseket fűzi.

Az intézkedő járőrök a kapitányságvezető megállapítása szerint rendszeresített egyenruhát, szolgálati öltözetet viseltek, az azonosító számot tartalmazó jelvényt azon az előírásoknak megfelelően helyezték el.

Az igazoltatások ugyanakkor nem minden esetben a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) előírásai szerint zajlottak, az eljáró rendőrök közül hárman nem tettek eleget az idézett jogszabály 4. § (1) és (6) bekezdéseiben foglalt követelményeknek, ezért ellenük fegyelmi eljárás indult.

2) Az iratokhoz csatolt jegyzőkönyv tanúsága szerint a rendezvény bejelentéséről 2009. november 2-án 13 órakor egyeztető tárgyalást tartottak.

A hatóság eljáró tagja a bejelentővel közölte, hogy a Fővárosi Ítéltábla helyben hagyta a Fővárosi Bíróság ítéletét a Magyar Gárda feloszlításáról. Felhívta a rendező figyelmét, hogy a Magyar Gárda tagjainak szervezett megjelenése nyilvános helyen szabálysértést valósít meg, vezetőjük ellen pedig büntetőeljárás kezdeményezhető. A szabálysértést az követi el, aki „szervezetten utal a Magyar Gárdára”, például zászlókkal, a zászlók alatti vonulással, masírozással.

A jegyzőkönyv szerint a bejelentő válaszában előadta, hogy „az Új Magyar Gárda zászlaja nem fog megjelenni, a gárdatagok nem fognak alakzatba állni, nem lesz egységes öltözet, sem a szervező részéről köszöntés, nem lesznek vezényszavak, nem lesz vonulás”.

A rendezvény jogszerű lebonyolításával kapcsolatos tudnivalókat – a rendezvényt a rendőrség tudomásul vette, biztosításáról gondoskodik, melyek a gyülekezési jog gyakorlásának törvényben szereplő korlátai, milyen esetekben kerülhet sor az oszlatásra, az esetlegesen felmerülő jogellenes cselekmények típusait – külön rendőrségi tájékoztató levélben rögzítették, illetve a tudnivalókra a helyszínen a rendbiztos újra felhívta a bejelentő figyelmét.

3) A rendezvénnel kapcsolatos rendőri feladatokról biztosítási terv készült, amely szerint a rendezvény lebonyolításához a szervező rendőri biztosítást nem kért. A rendezvénnel kapcsolatosan nem jutott a rendőrség tudomására olyan tény, amely a rendezvény békés lebonyolítását veszélyeztetné.

A terv utalt az ítéletáblai határozatról, az Új Magyar Gárda részvétele esetén potenciálisan megvalósuló szabálysértésről és bűncselekményről adott és a fentebb hivatkozott jegyzőkönyvben is rögzített kioktatásra.

A terv egyénre és tevékenységre lebontva rögzíti a rendőri fellépés kereteit, például az intézkedési és jelentéstételi kötelezettséget szabálysértés és bűncselekmény észlelése esetén.

4) A biztosítás parancsnoka és a rendbiztos közös jelentésükben az alábbiakat rögzítették.

A rendezvényt megelőzően eligazításra került sor, amelyen részt vett a biztosításban közreműködő állomány. Ennek során többek között ellenőrizték a rendőrök ruházatát, és megállapították, hogy azon az előírásoknak megfelelően viselték a részükre kiadott azonosító számot, illetve jelvényeiket, a civil ruhás dokumentálók rendelkeztek szolgálati igazolvánnyal.

A rendezvény megkezdése előtt megjelent a helyszínen a biztosítás parancsnoka, a rendbiztos pedig felvette a kapcsolatot a bejelentővel, szervezővel, és arról tájékozódott, hogy a rend fenntartása érdekében a szervező milyen intézkedéseket tett, illetve tervez, továbbá felhívta figyelmét az egyeztetésen elhangzott tájékoztatásra, a bejelentési jegyzőkönyvben foglaltakra, azok megtartására.

A helyszínen ekkor már jelen volt egy körülbelül 30 fős, „a felosztatott Magyar Gárda egyenruhájára teljes mértékben hasonlító” ruházatot viselő csoport: „fekete színű bomber dzseki, fehér színű oroszlán jelképpel a hátán, árpádsávós nyakkendőben, fekete nadrágban és fekete bakancsban, fekete sapkában”.

A rendezvény 19 óra 3 perckor megkezdődött, a Himnusz elhangzását megelőzően az egyenruhát viselő résztvevők az emlékművel szemben két soros oszlopban, egyértelműen alakzatban helyezkedtek el, mögöttük álltak a szimpatizánsok, kb. 40 fő. A két sorral szemben, az emlékmű mellett két egyenruhás személy árpádsávós zászlókat tartott – a Himnusz kezdetekor a katonai tiszteletadásnak megfelelően megdöntve –, és további két egyenruhás személy állt az emlékmű két oldalán. A jelentés szerint a tiszteletadás fenti módja

– a zászló megdöntése – katonai jelleget tükrözött, mivel az a Magyar Köztársaság Rendőrségének Alaki Szabályzatáról szóló 8/1999. ORFK Utasításban is szereplő módon zajlott.

A Himnusz elhangzását követően, 19 óra 5 perckor a rendbiztos a bejelentőhöz ment, és közölte, hogy főszervezőként szólítsa fel a jelenlévőket a szabálysértés abbahagyására, az alakzat megszüntetésére. Erre a bejelentő ígéretet tett, és felszólította a jelenlévőket, hogy menjenek hozzá közelebb, azonban ennek a résztvevők nem tettek eleget, és a felszólítást a bejelentő nem ismételte meg.

A bejelentő 19 óra 6 perckor kezdte meg beszédét, utalt arra, hogy nem köszönheti a megszokott módon a jelenlévőket, mert az szabálysértésnek vagy bűncselekménynek minősül. Ekkor valaki bekiabálta, hogy „Adjon az Isten!”, amire szétszórt „Szebb jövőt!” válasz hangzott el, majd egy mondat végére beszúrva a beszédében a bejelentő mégis azt mondta, hogy „Adjon az Isten!”, amire az egyenruhát viselők hangosan, kórusban válaszoltak, hogy „Szebb jövőt!”. A jelentés szerint ez a tevékenység egyértelműen a bíróság által felosztatott Magyar Gárdára utalt, annak jellegzetes köszöntése volt. A kétsoros alakzat a rendezvény teljes ideje alatt megmaradt.

A rendezvény végén, 19 óra 25 perckor a biztosítás parancsnoka utasítást adott ki, hogy a rendőrök az egyes szabálysértésekről szóló 218/1999. (XII. 28.) Korm. r. (a továbbiakban: Szabs.r.) 10/C. §-a és az Rtv. 29. § (1) bekezdése alapján kezdjék meg a szabálysértést megvalósító személyek igazoltatását, mivel a közbiztonság és közrend védelme érdekében tisztázni kellett ezen személyek személyazonosságát.

A biztosítás parancsnoka és a rendbiztos a biztosításban részt vevő rendőri állománnyal felvonulva a törvény nevében felszólította az alakzatban álló egyenruhás csoport tagjait, hogy vonuljanak a tér bal oldalára, ahol velük szemben szabálysértés elkövetése miatt igazoltatásra fog sor kerülni. Az igazoltatás biztonsági körgyűrűben zajlott, amellyel az igazoltatottakat a rendőrök elválasztották a szimpatizáns csoporttól. Az igazoltatás során igazoltató lapokat töltöttek ki. Az intézkedő rendőrök közölték nevüket, rendfokozatukat, az igazoltatás jogalapját, annak következményét. A már igazoltatott személyeket a tér bal oldalára irányították, ahol a biztosítás parancsnoka ismételten közölte velük, hogy cselekményükkel szabálysértést követtek el, és ellenük szabálysértési feljelentést tesz az Egri Rendőrkapitányság.

A jelentés hivatkozik az Rtv. 13. § (1) bekezdésében foglalt intézkedési kötelezettségre, amely a konkrét esetben az ismertetett körülmények miatt az egyenruhát viselő, alakzatban álló személyek esetében fennállt, azonban a jelenlévő szimpatizánsokkal szembeni fellépést nem tett szükségessé. A jelentés szerint az intézkedések során a rendőrök e mellett eleget tettek az Rtv. 15. § (1) bekezdésében foglalt arányossági követelménynek, hiszen – személyes meggyőzés és egyeztető tárgyalás útján – mindent megtettek a tényleges rendőri fellépés elkerülésére.

A képfelvételek készítésének jogalapját az Rtv. 42. § (1) bekezdése teremtette meg, a felvételeket a szabálysértési eljárásban felhasználták, továbbá azok az előállított személy testi sértetlenségét is tanúsítják.

A rendezvény kapcsán 29 személyt igazoltattak, 28 fővel szemben készült szabálysértési feljelentés, 1 fővel, a bejelentővel szemben büntetőfeljelentést tettek, és nyomozást rendeltek el. Az igazoltatások mintegy húsz percet vettek igénybe, ezt követően a rendőrség álláspontja szerint már szabálysértést nem valósított meg az érintettek jelenléte, ezért – bár a helyszínen maradtak –, velük szemben további intézkedésre nem volt szükség.

A rendezvény bejelentőjével, szervezőjével a rendbiztos 19 óra 46 perckor közölte – napszaknak megfelelő köszönés, nevének és rendfokozatának közlése után –, hogy magatartásával bűncselekményt valósít meg, ezért előállítják az Egri Rendőrkapitányságra. A jelentés szerint erre azért került sor, mert a körülményekből nyilvánvaló volt, hogy ő a helyszínen megjelent, formaruhát viselő gárdisták vezetője. A rendőrség álláspontja szerint fennállt a gyanú, hogy a feloszlatásról hozott, már hivatkozott jogerős bírósági döntésre figyelemmel a Btk. 212/A. §-ába ütköző „egyesülési joggal visszaélés” vétsége valósult meg.

A bejelentőt a helyszínen igazoltatták, majd az előállító járműhöz kísérték, és ott átvizsgálták a ruházatát, végül a rabszállítóval a kapitányságra vitték. A rendőrkapitányság előtt az előállítás kapcsán nagyobb tömeg – mintegy hetven fő – gyűlt össze, ezért az épület védelmét, továbbá a szolgálatot teljes körben (például a városba bevezető útszakaszokon) megerősítették. (A tömegből kivehető volt, hogy gárdistákat értesítenek arról, hogy mi történt Egerben, és kéri, hogy jöjjenek oda minél többen.) A tömegben a helyi [...] szervezet több vezetője is megjelent, valamint a [...] zászlói is láthatóak voltak. A tömeg hangosan skandálta – egyebek mellett – az előállított személy nevét, akinek 23 óra 13 perckor bekövetkezett szabadon bocsátását követően a tömeg kb. 10 perc alatt magától szétoszlott. Ezt követően megerősített járőrszolgálat biztosította a közrend fenntartását, hat mozgó csoportot hoztak létre, majd november 5-én 0 óra 46 perckor ezt is megszüntették.

A jelentés kitér arra is, hogy a városba vezető utakon felállított áteresztő pontokon összesen 29 olyan személyt igazoltattak, akik a Magyar Gárdához tartoztak, és akik más megyéből érkeztek. Egy személytől vettek el egy baseballütőt mint közbiztonságra különösen veszélyes eszközt, és a járműátvizsgálások során gázálcokat, testvédő felszereléseket találtak a rendőrök.

5) A panaszossal szemben szabálysértési feljelentés készült a Szabs. r. 10/C. §-ába ütköző, „feloszlattott társadalmi szervezet tevékenységében való részvétel” szabálysértésének elkövetése miatt. A feljelentés a jelentéssel egyezően írja le az eseményeket és a szabálysértést megalapozó körülményeket (egyenruha, alakzat, köszöntés, zászló).

6) A rendőrség által az eseményről készített felvételen látható, amint a helyszínen egy nagyobb létszámú csoport tart megemlékezést, zászlókkal. Egy elkülöníthető csoport sorokban áll katonai jellegű sapkában, egyforma kabátban, melyen elől árpádsávós címer, hátul a Magyar Gárdával azonosítható oroszlanos címer látható.

A bejelentő megemlékező beszédében a következők hangzanak el.

„Elnézést, hogy nem a tőlem megszokott módon kell köszöntenem, »Adjon az Isten!«-nel az itt megjelenteket, ugyanis felhívták rá a figyelmemet, hogy ez az én számból szabálysértésnek vagy bűncselekménynek minősül.” Ezt követően a köszöntés és a rá adott („Szebb jövőt!”) válasz hallatszik a tömegből. A beszéd végén a bejelentő a következőt mondja: „...úgyhogy

csakazértis: Adjon az Isten!”, amelyre a tömeg „Szebb jövőt!” kiáltással válaszol. Ezt követően további beszédek következtek. A rendezvény végén a bejelentő elbúcsúzik, közli, hogy még a Szózat és a Székely himnusz következik.

A rendőrségi felvételen ezt követően az igazoltatás képsorai következnek. Az elkülönített formaruhás csoport tagjait egyesével szólítják, az egyik rendőr közli a tömeggel, hogy „két kollégám fogja Önöket igazoltatni”, majd a szólított személyeknek az igazoltatást végző személy bemutatkozik, közli a rendfokozatát és azt is, hogy az Egri Rendőrkapitányságról jött. Hallható az is, hogy „a közbiztonság érdekében igazoltatni fogjuk”. Az intézkedések végén elhangzik az is, hogy „az intézkedést befejeztem, távozhat”.

Ezt követően az egyedileg igazoltatott személyeket csoportba terelik a rendőrök, és az egyik eljáró rendőr közli, hogy az igazoltottakkal szemben az Egri Rendőrkapitányság szabálysértési feljelentést fog tenni, és megkérdezi őket, hogy megértették-e a tájékoztatást. A rendőrök az intézkedést kifejezetten higgadtan hajtják végre, a résztvevők részéről őket érő szóbeli provokációkra nem reagálnak.

A rendezvény bejelentőjének szintén bemutatkozik egy rendőr, és közli, hogy bűncselekményt követett el, ezért előállítják, és megkérdezi, hogy önként az autóhoz megy-e, vagy testi kényszert kell alkalmazniuk. A bejelentő önként aláveti magát a rendőri intézkedésnek. A rendőrök kérdésre is csak azt közlik, hogy „bűncselekmény megalapozott gyanúja miatt” állítják elő, és azt mondják, hogy magát a konkrét bűncselekményt majd bent fogják vele közölni.

Ezt követően a bejelentőt két oldalról a karjánál megfogva két rendőr az autóhoz kíséri, ahol – miután két kezét az autó oldalára tette – egy rendőr a ruházatát átvizsgálja. Miután a bejelentővel a rendőrségi jármű elhajt, a helyszínen maradtak között az hangzik el, hogy ők is a rendőrkapitányság elé mennek.

Későbbi felvételeken a tömeg látható a rendőrkapitányság előtt, melynek tagjai fáklyával várják a bejelentőt. A bejelentő szabadítását követően, amikor ő a tömeghez ér, újra elhangzik a Magyar Gárda köszöntése és arra a tömeg választ ad.

7) A panaszos igazoltatása a felvételen azonosítható. Az eljáró rendőr a napszaknak megfelelően köszön, elmondja nevét, rendfokozatát és szolgálati helyét, közli, hogy a közbiztonság (védelme) érdekében igazoltatást hajt végre. Amikor a panaszos átadja igazolványát, a rendőr elkéri laccímekártyáját is, azonban a panaszos közli, hogy az nincs nála, csak személyi igazolványa van. Mialatt az intézkedő rendőr a panaszos adatait jegyzi fel, a panaszos megkérdezi, hogy mit követtek el, ami miatt fel kell írni az adataikat. Erre a rendőr azt válaszolta, hogy utasítást kaptak, erről most nem tud tájékoztatást adni. Panaszos azon kérdésére, hogy mikor kapnak erről tájékoztatást, a rendőr azt felelte, hogy erre a kérdésre sem tud válaszolni. A panaszos megjegyezte, hogy „igazság szerint fölösleges [az adatok rögzítése], mert már benne van a rendszerben, nem ez az első alkalom”. A rendőr erre azt feleli, hogy a rendszerben mindenki benne van, ő is, azért kell rögzíteni az adatokat, mert így tudja, hogy ebben a percben a panaszos a helyszínen volt. A panaszos megjegyzi az igazoltató rendőrnek, hogy fognak még találkozni. Ezt követően az igazoltató rendőr köszönetet mond, és közli, hogy befejezte az intézkedést, majd elköszönnek egymástól. Az intézkedés során az igazoltató rendőr nem kérte a panaszost, hogy laccímadatait diktálja be.

Más igazoltatott esetében követhető, hogy nem engedik a tömeghez visszatérni, kéri, hogy a másik irányba menjen, hogy el lehessen különíteni, kit igazoltattak már, és kit kell még igazoltatni. Az elkülönítve várakozó, már igazoltatott személyek esetén látható, amint velük egy rendőr közli, hogy szabálysértési feljelentést fognak velük szemben tenni, és megkérdezi, hogy megértették-e. Az igazoltatott személyek közül hallatszik, hogy panaszt még tehetnek, és ekkor alakul ki az a döntés, hogy a rendőrkapitányságra mennek panaszt tenni. Ezt követően a rendezvény bejelentőjét előállítják, és a tömeg a rendőrkapitányság elé vonul.

III.

A panaszos vitatta az igazoltatás jogalapját, és sérelmezte, hogy a rendőrség épületébe nem engedték be őket, ennek okát nem közölték, és meghiúsították, hogy panaszjogukkal személyesen élni tudjanak a kapitányságon. A panaszos külön sérelmezte, hogy a lakcímkártya átadására is felszólították, bár jelzi, hogy e felszólításnak nem tett eleget. Kiemelte, hogy az igazoltatás nem az előírt formások szerint zajlott, és az adatrögzítés jogalapja is hiányzott, továbbá a vele szemben eljáró rendőr nem viselt látható helyen azonosítót. A panaszos sérelmezte továbbá, hogy az intézkedés számára „komoly hátrányt okozott”, előadása szerint úgy bántak vele, mint egy bűnözővel. Utalt arra, hogy a rendőrök „megkülönböztető” módon igazoltattak, így a Testület vizsgálta a részrehajlásmentes intézkedési kötelezettség elvének esetleges sérelmét is.

A Testület megállapította, hogy a rendőri fellépés érintette a panaszos emberi méltósághoz, tisztességes eljáráshoz, a személyes adatok védelméhez fűződő, a panaszhoz és békés gyülekezéshez való jogát.

1) A Testületnek először arról kellett állást foglalnia, hogy megfelelő jogalap birtokában történt-e a panaszos igazoltatása. A rendőrség a panaszos esetében az igazoltatás jogalapjaként az Rtv. 29. § (1) bekezdését, mögöttes jogalapjaként a Szabs. r. 10/C. §-ában foglalt szabálysértés elkövetését jelölte meg.

A Testület leszögezi, hogy az Rtv. 92. § (1) bekezdése szerint a szabálysértési felelősség vizsgálata nem tartozik hatáskörébe, azonban ha az Rtv. szerinti rendőri fellépés, jogkorlátozás mögöttes jogalapjaként a rendőrség egy Rtv.-n kívüli jogszabályban meghatározott tényállás tekintetében fennálló gyanúokra (pl. bűncselekmény vagy szabálysértés gyanújára) hivatkozik, a Testület – az adott cselekményért egyébként fennálló szabálysértési vagy büntetőjogi felelősség kérdésében való állásfoglalás nélkül – vizsgálja, hogy az adott esetben fennállt-e olyan fokú gyanú, amely elégséges jogalapot szolgáltatott az intézkedéssel megvalósult jogkorlátozásra. Ennek vizsgálata nélkül ugyanis a jogkorlátozás érdemi kontrollja kiüresedne, illetve elmaradna, és ezzel sérülne az érintett panaszhoz való alkotmányos joga.

A konkrét esetben azt kellett a fentiek szerint vizsgálni, hogy a feloszlatott társadalmi szervezetben való részvétel gyanúja (a) megfelelő jogalapot szolgáltatott-e az igazoltatásra, az adatok rögzítésére és (b) arányban állt-e ez a személyes adatok védelméhez fűződő jog korlátozásával, és végül (c) sértette-e a részrehajlásmentes intézkedési kötelezettséget az, hogy csak a gárdistákkal szemben lépett fel a rendőrség.

Külön vizsgálta a Testület, hogy (d) az igazoltatás során a lakcímkártya elkérésére jogszerűen került-e sor, (e) a rendőri fellépés során tiszteletben tartották-e az Rtv. 20. § (2) bekezdésében előírt formákat, (f) az intézkedő rendőr viselt-e jól látható helyen azonosító számot, illetve (g) hogy megalázóan bántak-e a panaszossal az intézkedés során.

a) Az Rtv. 29. § (1) bekezdése szerint a „rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani”.

A rendőrség az igazoltatás végrehajtása kapcsán a közrend és közbiztonság védelmére hivatkozik, ennek mögöttes alapját pedig a Szabs. r. 10/C. §-a teremtette meg, miszerint szabálysértést követ el, aki „a bíróság által társadalmi szervezet felosztatásáról hozott döntésében jogellenesnek nyilvánított tevékenységet végez”.

A szabálysértési tényállásból fakadóan egyértelmű, hogy annak megvalósulásához szükséges egy, a szervezet felosztatásról hozott jogerős, bírósági határozat. Az elkövetőnek pedig szándékosan, ezen bírósági döntés jogerőre emelkedésének tudatában kell kifejtjenie olyan magatartást, amely megfeleltethető a felosztatásról hozott döntésben jogellenesnek nyilvánított tevékenységnek.

A panaszos részvételével zajlott esemény bejelentőjének figyelmét a 2009. november 2-án tartott egyeztető tárgyaláson kifejezetten felhívták a Magyar Gárda felosztatásáról hozott jogerős döntésre. A Fővárosi Ítéltábla 2009. július 2-án kihirdetett másodfokú, jogerős ítéletével a Magyar Gárdát felosztató elsőfokú ítéletét helybenhagyta, egyben kiterjesztve azt a Magyar Gárdával szimbiózisban működő mozgalomra is.

A panaszolt esetben a rendezvény résztvevőinek egy része a Magyar Gárdával azonosítható formaruhában jelent meg, a hivatkozott bírósági ítéletekben is elemzett katonai rendben álltak, továbbá az egyesületre, illetve a mozgalomra utaló szimbólumokat és köszöntést használtak, a kívülág számára egyértelműen megjelenítve azt az üzenetet, hogy a jogerős bírósági ítélet ellenére a Magyar Gárda tovább működik.

A panaszos a rendezvényen részt vett, és bár viselete nem egyezett teljesen a Magyar Gárdára jellemző formaruhával, a Magyar Gárda jellegzetes jegyeit – árpádsávós sapka és kendő, fekete kabát – magán viselte. A panaszos mozgalomhoz tartozását támasztja alá fentiek mellett az is, hogy panaszában kifogásolja a „megkülönböztetett” igazoltatást, amelyet nyilvánvalóan nem kifogásolt volna, ha ő maga nem a Magyar Gárda mozgalom tagjaként vesz részt a rendezvényen. Emiatt a Testület nem fogadta el a panaszos azon állítását, miszerint ő nem egyenruhában vett részt a rendezvényen.

A videofelvételekből az is egyértelmű, hogy a rendezvény katonai jellegét egyéb körülmények is erősítették (tiszteletadás), és elhangzottak a Magyar Gárdára jellemző köszöntések.

A Szabs.r. 10/C. §-ának a rendezvény idején nem volt kialakult bírói gyakorlata, a jogalkalmazás még nem munkálta ki, hogy amennyiben – mint a tárgybeli esetben is – a

társadalmi szervezet feloszlásának oka több magatartás együttes tanúsítása, úgy ezen magatartási elemek közül valamennyinek az egyidejű tanúsítása szükséges-e ahhoz, hogy a szabálysértés megvalósuljon, vagy egyes elemek önálló megvalósulása is megalapozza a szabálysértési felelősséget. A Testület álláspontja szerint azonban jelen esetben az egyidejűleg megvalósuló magatartási elemek – egyenruha viselés, katonai jellegre utaló alakzatban való fellépés, a feloszlatott mozgalomhoz kötődő köszöntés használata – ahhoz mindenképpen elégségesek voltak, hogy a feljelentés megtételéhez szükséges gyanú szintjét elérjék, és így a foganatosított intézkedéseket megalapozzák. A rendőrség tehát megfelelő jogalappal igazoltatta a panaszost az Rtv. 29. § (1) bekezdése alapján.

Az Rtv. 29. § (3) bekezdése kifejezetten biztosítja az adatrögzítés jogalapját, ha a kérdéses adatok további eljáráshoz szükségesek. A szabálysértési gyanú ez alapján megfelelő jogalappal szolgált, hiszen az adatok „további intézkedéshez, eljáráshoz [voltak] szükségesek”, mivel a szabálysértési feljelentést a panaszos adatai alapján tudták a rendőrök elkészíteni, illetve az eljárás lefolytatásához, a későbbi bizonyításhoz ez a lépés elengedhetetlenül szükséges volt.

A Testület rendelkezésére álló felvételeken látható, ahogy a II. 7. pontban foglaltak szerint az igazoltatást végző rendőr az igazoltatás jogalapjaként a közbiztonság védelmét jelöli meg, a panaszos azon kérdésére azonban, hogy az adatrögzítésre miért van szükség, nem tud kielégítő választ adni. Ugyanakkor a felvételekből kitűnik, hogy az egyéni igazoltatásokat követően a már igazoltatott személyeket egy másik rendőr csoportosan tájékoztatja arról, hogy velük szemben szabálysértési feljelentést tesznek, amely körülmény a fentiek alapján megalapozza az adatrögzítés jogszerűségét.

A Testület ezért úgy ítélte meg, hogy a panaszos megfelelő tájékoztatást kapott az adatrögzítés céljáról, és nem helytálló azon álláspontja, amely szerint személyes adatainak rögzítését „nem indokolta semmilyen olyan körülmény, amely a rendőrségi törvény 29. § (3) bekezdésében került felsorolásra”.

b) Az igazoltatás végrehajtása és az adatrögzítés kapcsán az arányosság kérdése érdemben nem vetődött fel, hiszen a szabálysértési eljárás megindításához, illetve lefolytatásához a panaszos személyazonosságának megállapítására és rögzítésére nyilvánvalóan szükség volt, és nincs olyan rendőri intézkedés, amely a legitimnek elfogadott cél elérésére kisebb fokú jogkorlátozás mellett alkalmas volna.

A fentiek szerint **az igazoltatást megfelelő jogalappal hajtotta végre a rendőrség, és a személyes adatok védelméhez fűződő jog korlátozása aránytalannak sem tekinthető.**

c) A panaszos hivatkozik arra is, hogy az igazoltatás megkülönböztető módon zajlott. A rendőrség maga is hivatkozik arra, hogy a gárdista résztvevőket elkülönítették a többi résztvevőtől, a szimpatizánsoktól, más érdeklődőktől. Az Rtv. 13. § (2) bekezdése szerint a „rendőr köteles a törvény rendelkezésének megfelelően, részrehajlás nélkül intézkedni”. A Testületnek vizsgálnia kellett mindezek alapján, hogy a rendőrség jogszerűen tett-e különbséget a „gárdisták” és a rendezvény egyéb résztvevői között.

A Testület fentebb vizsgálta az igazoltatás jogalapját, amellyel kapcsolatban megállapította, hogy az Rtv. 29. § (1) bekezdésén keresztül a Szabs. r. 10/C. § (1) bekezdése, a Fővárosi Ítéltáblának a Magyar Gárda feloszlásáról hozott jogerős döntésének figyelembe vételével

megfelelő jogszabályi alapot biztosított az igazoltatás végrehajtására. A szabálysértési tényállás alapján a felosztatásról hozott bírósági határozatban foglaltaknak megfelelően lényeges, érdemi különbség áll fenn azon résztvevők között, akik a felosztatott szervezet továbbélését aktív magatartásukkal – a köszöntéssel, alakzatban állással, formaruha viselésével – megjelenítik a külső szemlélő számára, illetve azok között, akik ilyen magatartást nem tanúsítanak.

A rendőrség tehát nem önkényesen, hanem az igazoltatásra okot adó releváns körülmények okszerű mérlegelésével tett különbséget a rendezvény résztvevői között, amikor csak a gárdistákat igazoltatta.

A fentiek szerint a rendőrség megfelelő jogalap birtokában, az arányosság és a részrehajlásmentes intézkedési kötelezettség figyelembe vétele mellett hajtotta végre a panaszos igazoltatását és az adatrögzítést, ezzel jogszerűen korlátozta a panaszos személyes adatok védelméhez fűződő jogát.

d) A továbbiakban vizsgálni kellett, hogy – ahogy a panaszos állítja – jogszerűen került-e sor a laccímekártya elkérésére. A felvétel igazolja a panaszos előadását: valóban elkérték tőle a laccímekártyáját, azonban ő azt nem adta át. Ezt követően azonban a rendőrség által megküldött videofelvétel tanúsága szerint – a panaszban állítottakkal szemben – az igazoltató rendőr a laccíméről a panaszost nem nyilatkoztatta, így annak bediktálására sem került sor.

Az igazoltatással kapcsolatos kötelezettségeket az Rtv. 29. § (2) bekezdése rögzíti, hogy az „igazoltatott köteles a személyazonosító adatait hitelt érdemlően igazolni”. Ez a bekezdés rendelkezik arról is, hogy a „személyazonosságot – a személyazonosító igazolványon túl – minden olyan hatósági igazolvány igazolja, amely tartalmazza a személyazonosításhoz szükséges adatokat”, végül hogy az „igazoltatott kizárólag ezen okmányok egyikének bemutatására kötelezhető”. A 29. § (8) bekezdése rendelkezik arról, hogy mit kell személyazonosító adaton érteni: „az érintett személy nevét, születési helyét, születési idejét és anyja születési családi és utónevét”.

Az Rtv. hatályos szabályai szerint tehát igazoltatás során a laccímekártya átadására az igazoltatott nem kötelezhető. Szintén nem kötelezhető a laccímekártyán szereplő adatok közlésére. Ez következik részben logikai értelmezéssel abból, hogy a laccímekártyák okmánnyal való igazolásának kötelezettsége alóli mentesítés kiüresedne, ha az érintett egyébként kötelezhető volna a laccímekártyán szereplő adatok közlésére, másrészt abból, hogy az Rtv. 29. § (3) bekezdés a személyazonosító adatok rögzítését írja elő, illetve teszi lehetővé, ezek között pedig a laccímekártyák nem szerepelnek.

Mivel az igazoltató rendőr a panaszos laccímadatainak bediktálását nem kérte, így az adatok jogalap nélküli megismerésére és rögzítésére nem került sor. A Testület álláspontja szerint **a panaszos személyes adatok védelméhez fűződő joga nem sérült pusztán a laccímigazoló kártya rendőri elkérése miatt**, a jogsérelem csak az adatok bediktálásával, ill. jogellenes rögzítésével valósult volna meg, amire viszont az intézkedés alkalmával nem került sor. **Sérült viszont a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga, hiszen jogszabályi felhatalmazás nélkül kötelező erővel szólították fel a laccímekártya átadására.**

e) A panaszos sérelmezte, hogy az intézkedő rendőr nem tájékoztatta panaszjogáról.

A felvétel alapján a Testület meggyőződött arról, hogy a rendőr azonosítási kötelezettségének megfelelően eleget tett, ugyanakkor a panaszjogról való kioktatás valóban elmaradt, noha az Rtv. 20. § (2) bekezdésének utolsó fordulata egyértelműen rögzíti, hogy az intézkedést követően „a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről”.

A Testület a panaszjogról való tájékoztatást garanciális jelentőségűnek tartja, mivel ez biztosítja a további tájékoztatások mellett azt, hogy az érintett, amennyiben vitatja a rendőri fellépés jogszerűségét, ismerje a megfelelő jogorvoslati formát. Tekintve, hogy az igazoltatásról az érintett írásos dokumentációt nem kap, a szóbeli tájékoztatásnak kiemelt jelentősége van.

A fentiek alapján a Testület megállapította, hogy a panaszosnak sérült a panaszjoga, amikor az igazoltatást követően nem tájékoztatták a törvényben biztosított panaszlehetőségekről. A Testület utal arra, hogy a kapitányságvezető tájékoztatása szerint az eljáró rendőrökkel szemben ezen mulasztás miatt fegyelmi eljárás indult.

f) A panaszos sérelmezte, hogy az intézkedő rendőr nem viselt látható helyen szolgálati azonosító jelvényt.

A biztosítás parancsnoka és a rendbiztos közös jelentése szerint a rendezvényt megelőző eligazítás során megállapították, hogy a rendőrök megfelelően viselték a részükre kiadott azonosító számot. A videofelvételek alapján azonban megállapítható, hogy az intézkedést fogantató rendőrök többsége az intézkedés során láthatósági mellényt viselt az egyenruha felett.

Az Rtv. 20. §-a tartalmaz a rendőri intézkedéssel kapcsolatban garanciális kötelezettségeket, így a (3) bekezdés a szolgálati igazolvány vagy azonosító jelvény felmutatásának kötelezettségét, a (4) bekezdés pedig azt, hogy ha „a rendőr egyenruhát visel, de az intézkedés során azonosító jelvénye nem látható, vagy azt nem viseli, akkor a ruházatán azonosító jelvényének számát jól láthatóan fel kell tüntetni”.

Az egyenruhán viselhető jelzésekkel kapcsolatban 2009 novemberében – az intézkedés idején – a Magyar Köztársaság Rendőrsége Öltözködési Szabályzatának kiadásáról szóló 12/2006 (IX. 27.) ORFK utasítás (a továbbiakban: Öltözködési Szabályzat) volt hatályban. Az Öltözködési Szabályzat 6. sz. melléklete 9. c) pontja szerint „az azonosító jelvényt a zubbony, szolgálati dzseki (téli, nyári), a hosszú és rövid ujjú ing (szürke vagy kék, fehér), a gyakorló zubbony, a motoros ruha (téli, nyári), valamint a kutyavezető kabát bal mellzsebén a zsebfedő alatt, annak rögzítő gombjára gombolva, annak hiányában annak képzeletbeli helyére tűzve kell viselni.”. Az Öltözködési Szabályzat 1. számú mellékletének b) pontja előírta a láthatósági mellény viselésének kötelezettségét közúton, valamint közvetlenül az út mellett folytatott tevékenység során az intézkedő rendőrök számára, nem rendelkezett azonban arról, hogy láthatósági mellény viselése esetén hogyan módosul az azonosító jelvény viselésének kötelezettsége.

2010. március 1. napján hatályba lépett a Magyar Köztársaság Rendőrsége Öltözködési Szabályzatának kiadásáról szóló 10/2010 (OT 6.) ORFK utasítás; 5. mellékletének 9. b) pontja szerint „a szolgálati azonosító jelvényt a szolgálati, gyakorló és speciális ruházaton és a

láthatósági mellényen kell viselni. Az azonosító jelvényt – a bevetési póló, zubbony, kabát kivételével – a zubbony, a szolgálati dzseki (téli, nyári), a hosszú és rövid ujjú ing (szürke vagy kék, fehér), a gyakorló zubbony, a motoros ruha (téli, nyári), a kutyavezető kabát, valamint a láthatósági mellény bal mellzsebén a zsebfedő alatt, annak rögzítő gombjára gombolva, annak hiányában annak képzeletbeli helyére tűzve kell viselni”.

A felvételek alapján a Testület megállapította, hogy az intézkedő rendőrök valóban nem viseltek látható helyen szolgálati azonosító jelvényt. Bár az intézkedéskor hatályban volt Öltözködési Szabályzat valóban nem rendezte az azonosító jelvény láthatóságának kérdését a láthatósági mellény viselése esetén, az Rtv. 20. § (4) bekezdése egyértelműen rögzíti ezt a kötelezettséget.

A Testület állandó gyakorlata szerint a rendőrök azonosíthatóságát kiemelt fontosságúnak tartja, hiszen az eljárással kapcsolatos egyes garanciális jogosítványok csak ennek megvalósulása esetén gyakorolhatóak érdemben. A panaszolt esetben a Testület figyelembe vette, hogy a felvételen látható, hogy az igazoltatást végrehajtó rendőrök az intézkedés megkezdése előtt közlik nevüket és beosztási helyüket. **Az azonosító láthatóságával kapcsolatos hiányosságot a Testület mindezek alapján akként értékelte, hogy az sértette ugyan a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogát, azonban – tekintettel arra, hogy a rendőrök az azonosítási kötelezettségüknek egyébként eleget tettek – ez a sérelem csekély mértékű volt.**

g) A panaszos külön sérelmezi, hogy megalázó volt számára, hogy barátai, ismerősei szeme láttára igazoltatták, megfenyegették, és úgy bántak vele, mint egy bűnözővel.

A Testület fentiekben kifejtett álláspontja szerint a rendőrség megfelelő jogalappal és az arányosság követelményét is szem előtt tartva fogantatott igazoltatást a panaszossal szemben. A felvételek megtekintése során az is nyilvánvalóvá vált, hogy a fellépő rendőrök higgadt, kulturált hangnemben bonyolították le az intézkedéseket.

A mégoly enyhe rendőri intézkedés is szükségszerűen korlátozza a személy méltóságát valamilyen fokig, hiszen az érintett az intézkedés idejére egy más személy „hatalma” alá kerül, utasításainak köteles engedelmeskedni.

Ha azonban az intézkedésre megfelelő jogalappal és az arányosság követelményének szem előtt tartásával kerül sor, akkor legfeljebb szabályszerű jogkorlátozásról, és nem jogsértésről van szó. Ráadásul a panaszosnak számítnia kellett arra, hogy amennyiben egy jogerősen felosztatott szervezet külsőségeit magára öltve jelenik meg egy nyilvános rendezvényen, vele kapcsolatban felmerülhet a szabálysértés gyanúja (amiről egyébként a rendőrség a rendezvény szervezőjét több ízben, kimerítően tájékoztatta is), és vele szemben rendőri intézkedés kezdeményezhető.

A Testület tehát úgy ítélte meg, hogy a panaszosnak a megalázó rendőri fellépésre vonatkozó panasa nem megalapozott, az emberi méltósághoz való jog korlátozása nem lépte túl az igazoltatással feltétlen együtt járó mértéket.

2) A panaszos beadványában leírta, hogy az eseményekről a rendőrség felvételt készített, ezért a Testület ennek jogszerűségét is vizsgálta.

Az Rtv. 42. § (1) bekezdése szerint a rendőrség „a rendőri intézkedéssel, illetve az ellátott szolgálati feladattal összefüggésben az intézkedéssel érintett személyről, a környezetéről, illetőleg a rendőri intézkedés szempontjából lényeges körülményről, tárgyról képfelvételt, hangfelvételt, kép- és hangfelvételt [...] készíthet”.

Tekintettel arra, hogy az érintett rendezvénnyel összefüggésben felmerült egyes szabálysértések és bűncselekmény elkövetésének a rendőri intézkedéshez elégséges szintű gyanúja, és az ezek nyomán indult eljárásokban a kép- és hangfelvételek bizonyítékként szolgálhatnak (mint ahogy felhasználásukra a bírósági eljárásban sor is került), megállapítható, hogy a rendezvényről, illetve az azt követő intézkedésekről a rendőrség jogszerűen készített felvételeket, a jelenlévők – így a **panaszos – személyes adatok védelméhez fűződő jogát tehát nem érte sérelem.**

3) A panaszos sérelmezte, hogy nem engedték be a rendőrség épületébe, ezért nem gyakorolhatta panaszjogát.

A Testület ezzel kapcsolatban rámutat arra, hogy a panasztételi lehetőség nem jelenti azt, hogy bármikor, bármilyen körülmények között azonnal lehetne ezzel a jogosítvánnyal élni, és ez feltétlen belépést biztosítana a rendőrségi épületbe. A panaszolt esetben az érintettek – köztük a panaszos – éjjel, ügyintézési időn kívül kívántak a rendőrség épületébe lépni. Ez indokolt abban az esetben, ha valamilyen nyomós ok szól a panasz (vagy egyéb beadvány, pl. feljelentés) megtétele mellett (pl. azonnali rendőri intézkedést szükségessé tevő esemény következik be), jelen esetben azonban ilyen körülmény nem állt fent. Az Rtv.-ben rögzített esetekben nyolc, illetve harminc napos határidővel lehet a panaszjogot gyakorolni (akár postai úton is), és az azonnali panasztételhez a kérdéses ügyben nem fűződött különös érdek.

Emellett a Testület figyelembe vette azt is, hogy az érintettek – köztük a panaszos is – olyan helyzetben kívántak volna a rendőrség épületébe belépni, amikor jelentős létszámú tömeg gyűlt össze a rendőrség épülete előtt a panaszos részvételével megtartott rendezvény szervezőjének előállítására ellen tiltakozva. A rendőrség rendelkezésére álló információk szerint nagyobb területre kiterjedő „mozgósítás” indult annak érdekében, hogy a tiltakozáshoz további személyek csatlakozzanak. Abban az időpontban, amikor a rendőrség azt a döntést hozta, hogy nem fogad panasztétel céljából – hivatali időn kívül – belépni kívánó személyeket, nem lehetett kizárni annak lehetőségét, hogy a rendezvény szervezőjének előállítása elleni (egyébként a Gytv. szerint be nem jelentett rendezvénynek minősülő, de a rendőrség által fel nem osztatott) tiltakozás elveszítheti a békés jellegét.

Erre való tekintettel a Testület úgy ítélte meg, hogy nem járt a panaszos panaszjogának aránytalan korlátozásával, hogy közvetlenül az esemény után a rendőrkapitányság épületében nem állt módjában a panaszát előterjeszteni.

IV.

A fentiek alapján a Testület megállapította, hogy a rendőrség megfelelő jogalap birtokában, az arányosság és a részrehajlásmentes intézkedési kötelezettség figyelembe vételével hajtotta végre a panaszos igazoltatását, és nem valósította meg a panaszos személyes adatok védelméhez fűződő jogának sérelmét pusztán a lakcímgigazolókártya elkérése miatt. A Testület úgy ítélte meg, hogy a panaszosnak a megalázó rendőri

fellépésre vonatkozó panaszja nem megalapozott, továbbá hogy a rendőrség jogszerűen készített a rendezvényen felvételeket, így a panaszos személyes adatok védelméhez fűződő jogát ezzel összefüggésben nem érte sérelem. Szintén nem járt a panaszos panaszjogának aránytalan korlátozásával, hogy közvetlenül az esemény után a rendőrkapitányság épületében nem állt módjában a panaszát előterjeszteni. Sérült viszont a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga, hiszen jogszabályi felhatalmazás nélkül kötelező erővel szólították fel a lakcímkártya átadására. Az azonosító láthatóságával kapcsolatos hiányosság sértette a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogát. Megvalósult továbbá a panaszjog sérelme, amikor az igazoltatást követően a panaszost nem tájékoztatták a törvényben biztosított panaszlehetőségekről.

Annak megítélésekor, hogy a megvalósult jogsértés megállapítása nyomán a Testület az ügyet az országos főkapitánynak, vagy az intézkedést foganatosító szerv vezetőjének küldje meg, a Testület eltért egy korábbi, a jelen panasszal tartalmában nagy hasonlóságot mutató panaszbeadvány kapcsán kialakított álláspontjától, és részben korábbi gyakorlatától is. A 359/2010 (VII. 7.) számú állásfoglalásában ugyanis a Testület a panaszjog sérelme kapcsán – tekintettel e jognak a rendőri jogsértések megelőzésében, illetve orvoslásában betöltött kiemelt jelentőségére – állásfoglalását megküldte az országos rendőrfőkapitánynak, ezzel szemben a jelen ügyben ezt nem tartotta szükségesnek.

A Testület eddigi működésének tapasztalatai alapján ugyanis elkerülhetetlennek látja a jogsérelem súlyos vagy csekély fokával összefüggésben kialakított gyakorlatának részleges felülvizsgálatát, dogmatikai pontosítását. Noha az Rtv. 93. § (2) bekezdése „az alapvető jogot csekély mértékben sértő intézkedésekről” beszél, nyilvánvaló, hogy egy jogsértés esetén ilyen jellegű fokozatokról beszélni nem lehet: a rendőri intézkedés vagy megfelel a jogszabályi követelményeknek, mely esetben jogszerű, vagy nem, mely esetben jogsértő. Nem értelmezhető ebben az összefüggésben a jogsértés mértéke, kisebb vagy nagyobb foka. Ami vizsgálható, az az, hogy a rendőri tevékenységre vonatkozó norma megsértése az adott körülmények között az érintettnek milyen fokú érdeksérelmet okozott, ebben a tekintetben ugyanis értelmezhető a fokozatosság. Míg a jogsértés megítélése dichotóm jellegű (azaz vagy megtörtént, vagy nem), addig a megvalósult rendőri jogsértés okozhat súlyosabb vagy kevésbé súlyos érdeksérelmet az adott ügy körülményeinek függvényében. Az Rtv. 93. § (2) bekezdésének helyes értelmezése tehát az, hogy amennyiben a jogsértés csekély mértékű érdeksérelmet okoz, úgy a kérdéses ügyet a Testület az országos főkapitány helyett az érintett rendőri szervnek küldi tovább elbírálásra.

Ennek tisztázása után a Testület azt vizsgálta, hogy a jelen ügyben kétségtelenül megvalósult jogsértések jelentős érdeksérelmet okoztak-e a panaszosnak. A lakcímkártya átadására vonatkozó felszólítás kapcsán megvalósult jogsérelmet a Testület – mivel az adatok jogalap nélküli megismerésére és rögzítésére végül nem került sor – csekély fokúnak ítélte. Az azonosító láthatóságával kapcsolatos hiányosságot a Testület akként értékelte, hogy az sértette ugyan a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogát, azonban – tekintettel arra, hogy a rendőrök az azonosítási kötelezettségüknek egyébként eleget tettek – ez a sérelem csekély mértékű volt. Szintén csekély fokúnak ítélte meg a panaszjogról való tájékoztatás elmaradásával okozott sérelmet a Testület, mivel a panaszos utóbb határidőben elő tudta terjeszteni a Testületnél a panaszát és jogos érdekét maradéktalanul érvényesíthette.

A fenti érvelés alapján a Testület a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt az intézkedést fogyanatosító rendőri szerv vezetőjének küldte meg.

Budapest, 2010. augusztus 25.

Dr. Juhász Imre
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Dr. Féja András
testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
előadó testületi tag

Független Rendészeti Panasztestület